

Toimenpideohjelma saamen kielen elvyttämiseksi dl 31.8.2012

1. Lausunnonantajan tiedot

Vastaajien määrä: 1

Organisaatio

- Yleisradio Oy

Yhteyshenkilö

- Irene Tommiska-Jarva

Sähköpostiosoite

- irene.tommiska-jarva@yle.fi

2. Pidätkö ehdotettuja tavoitteita riittävinä ja tarkoituksenmukaisina saamen kielen elvyttämisen kannalta? (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Työryhmä on valinnut yhdeksi saamen kielen elvyttämishojelman painopistealueeksi saamenkielisten radio-, tv- ja internet-sisältöjen huomattavan lisäämisen. Yle pitää myönteisenä työryhmän näkemystä siitä, että saamenkielisellä medialla on ratkaiseva rooli saamen kielten säilyttämisessä ja siirtämisessä (s. 47). Edelleen Yle pitää myönteisenä kehityksenä, että työryhmä ehdottaa valituille painopistealueille konkreettisia toimenpiteitä ja että Ylelle on ehdotettu tehtäviä toimenpideohjelman toteuttamiseksi. Ohjelmaluonnoksessa ehdotetaan, että Yle vastaisi kolmesta ohjelmassa esitetystä toimenpiteestä: Ehdotus 17 koltansaamenkielisistä ohjelmista (s. 61), ehdotus 19 saamenkielisestä televisiotarjonnasta ja ehdotus 20 digitaalisen median mahdollisuuksien hyödyntämisestä (s. 61-62).
Yle Saame toteuttaa Yleisradiosta annetussa laissa (1380/1993) säädettyä Yleisradion julkisen palvelun tehtävää saamenkielisten palveluiden osalta. Yle huomauttaa, että toimenpideohjelman arvio-osassa (s. 47-49) mainittujen Ylen saamenkielisten palveluiden lisäksi Yle Saame tuottaa seuraavia palveluita kaikilla kolmella Suomessa puhutulla saamen kielellä.
Vuonna 2011 Yle Saame lähetti saamenkielistä radio-ohjelmaa 1 591 tuntia, josta 10% inarinsaameksi ja 6% koltansaameksi.
Yle Saamen radio-ohjelmatarjontaan kuuluvat toimenpideohjelmassa mainittujen sisältöjen lisäksi olennaisena osana päivittäiset aamulähetykset, saamenkieliset hengelliset ohjelmat, tarinatuokiot, luonto-ohjelmat ja arkistot-
osuudet. Yle Saame tuottaa arkipäiväisin radioon aamu- ja iltapäivä uutiset, jotka julkaistaan myös pohjoissaamenkielellä kirjoitettuna Yle Saamen nettisivuilla ja tallenteina Yle Areenassa internetissä.
Yle Saame on tehnyt yhteistyössä lukuisten saamelaisien ja saamenkielisten musiikkiartistien kanssa eri saamen kielillä kantanauhoituksia, joita soitetaan Yle Saamen ohjelmissa. Lisäksi Yle Saame on lähettänyt kuluvana vuonna suorana livestream-lähetyksenä internetissä mm. saamelaisnuorten taidetapahtuman, saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen avajaiset ja alkuperäiskansojen musiikkitapahtuma Ijahis idjan lasten- ja pääkonsertit.
Ylen, Norjan yleisradioyhtiö NRK:n ja Ruotsin yleisradioyhtiö SVT:n yhteinen tv-uutislähetys Oddasat (Uutiset) lähetetään alueellisesti arkipäivisin klo 19.10 Yle Fem -kanavalla Pohjois-Lapissa ja uusintana valtakunnallisesti klo 23.00-01.00 välisenä aikana (ei vakituista lähetysaikaa) Yle TV1 -kanavalla sekä seuraavana aamupäivänä Yle TV2 -kanavalla. Lisäksi Oddasat on katsottavissa Yle Areenassa internetissä.
Yle Saamen toimitus tuottaa Oddasat-lähetykseen päivittäin uutisia pääasiassa pohjoissaamenkielellä, mutta ajoittain myös inarin- ja koltansaamenkielillä. Oddasat palvelee kolmea tärkeää tarkoitusta. Ainoana vakituksena saamenkielisenä tv-lähetyksenä ja ainoana valtakunnallisena Yle Saamen lähetyksenä se tavoittaa koko Suomessa asuvan saamelaisväestön ja vahvistaa heidän kieltään ja oman kulttuurinsa arvostusta. Oddasat välittää Suomen saamelaisille tietoa myös Norjan, Ruotsin ja Venäjän saamelaisista sekä muista alkuperäiskansoista ja vahvistaa saamelaisien identiteettiä yhtenä kansana. Lisäksi suomeksi tekstitetty Oddasat palvelee valtaväestön tietotarpeita saamelaisista.
Yle haluaa kehittää saamenkielisiä palveluitaan kaikilla Suomessa puhutulla kolmella saamen kielellä radiossa, tv:ssä ja internetissä strategiansa 2012-14 mukaisesti. Yle haluaa kehittää myös saamenkielisten palveluidensa

tavoittavuutta, jotta ne tavoittaisivat paremmin myös saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuvat saamelaiset. Yle huomauttaa, että ohjelmassa esitetty saamenkielisten sisältöjen huomattava lisääminen ja ehdotettujen toimenpiteiden toteuttaminen ei voi perustua Yle Saamen kustannusten olennaiseen kasvattamiseen vaan saamenkielistä palvelua pyritään parantamaan ensisijaisesti lisäämällä kotimaista ja pohjoismaista yhteistyötä sekä kehittämällä tuotantotapoja.

3. Näkemyksenne varhaiskasvatusta ja kielipesätoimintaa koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 1-2) (max. 3 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

4. Näkemyksenne saamen kielen opetusta koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 3-11) (max. 8 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

5. Näkemyksenne saamen kieltä osaavan pätevän varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön määrän lisäämistä koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 12-14) (max. 4 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

6. Näkemyksenne koltansaamen kieltä ja -kulttuuria elvyttäviä erityistoimenpiteitä koskevista ehdotuksista (ehdotukset 15-17) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Yle pitää ehdotuksia koltansaamenkieltä ja -kulttuuria elvyttävistä erityistoimenpiteistä myönteisinä. Vuonna 2011 Yle Saame lähetti saamenkielistä radio-ohjelmaa 1 591 tuntia, josta 6% koltansaamenkielellä. Tunnin mittainen koltansaamenkielinen Nuõrtsäämas-makasiiniohjelma lähetetään kerran viikossa. Ohjelma koostuu uutiskatsauksesta, haastatteluista ja musiikista. Yle tuottaa myös koltansaamenkielistä lastenohjelmaa radioon ja televisioon sekä hartausohjelmia koltansaameksi radioon. Yle haluaa edelleen kehittää koltansaamenkielisiä palveluitaan. Toimenpide-ehdotuksissa mainittujen tapojen lisäksi koltansaamenkielisiä sisältöjä voitaisiin kehittää myös internetissä (esimerkiksi internet-uutiset ja elävä arkisto) ja digitaalisissa opetusvälineissä. Yle huomauttaa, että koltansaamenkielisten sisältöjen kehitystyö ei perustuisi Yle Saamen kustannusten olennaiseen kasvattamiseen vaan ensisijaisesti tuotantotapojen ja kansainvälisen yhteistyön kehittämiseen. Lisäksi koltansaamenkielisten sisältöjen kehittämistä tukisivat muiden toimenpideohjelmassa mainittujen toimijoiden tehokkaat koltansaamenkielen elvytystoimet, jotka vahvistaisivat koltansaamenkielisten toimittajien ja media-ammattilaisen osaamista mm. kieleen, perinteiseen tietoon ja musiikkiperinteeseen liittyvillä osa-alueilla.

7. Näkemyksenne viranomaisten ja julkisyhteisöjen saamen kielen käytön lisäämistä koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 18) (max. 3 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

8. Näkemyksenne saamenkielisiä radio-, tv- ja internet-sisältöjen lisäämistä koskevasta toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 19-20) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Yle pitää kohdan VI (Saamenkielisiä radio-, tv- ja internet-sisältöjä lisätään) toimenpide-ehdotuksia 19-20 lasten ja nuorten tv-ohjelmista, ohjelmien tekstittämisestä saamen kielille sekä saamenkielisen elävän arkiston ja opetusvälineen suunnittelusta ja kehittämisestä myönteisinä.
Yle Saame tuottaa vuodessa noin 15 kappaletta 15 minuutin mittaista lasten tv-ohjelmaa, joissa on osuuksia pohjois-, inarin- ja koltansaameksi. Yle Saame lähettää radiossa kerran viikossa puolen tunnin mittaisen lastenohjelman, jossa on myös osuuksia kaikilla Suomessa puhutuilla saamen kielillä. Radion ja tv:n saamenkieliset lastenohjelmat ovat saatavilla Yle Areenassa internetissä.
Yhteistyöllä muiden Pohjoismaiden kanssa lastenohjelmia on voitu esittää vuodessa noin 30 kappaletta. Yle pyrkii jatkossakin säilyttämään tarjonnan tällä tasolla kehittämällä pohjoismaista yhteistyötä ja lastenohjelmien tuotantotapoja.
Yle Saamen verkkopalveluja voidaan käyttää saamenkielisessä opetuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä tekijänoikeusjärjestöt Kopiosto ja Tuotos ovat sopineet Yle Areenan ja Yle Elävän arkiston sisältöjen vapaasta opetuskäytöstä. Nyt solmittu sopimus koskee verkkopalvelujen kotimaisia tv-sisältöjä elokuvia lukuun ottamatta. Aiemmin oppilaitokset ovat tarvinneet Areenan ja Elävän arkiston sisältöjen käyttöön luvan Kopiostolta.
Yle on lisäksi käynnistänyt digitaalisen median mahdollisuuksia hyödyntävän lasten kielipelin kehittämisen pohjois-, inarin- ja koltansaamenkielillä.
Yle haluaa kehittää saamenkielisiä palveluitaan kaikilla Suomessa puhutuilla saamen kielillä radiossa, tv:ssä ja internetissä strategiansa 2012-14 mukaisesti. Siinä yhtenä painopisteenä on kehittää lapsille ja nuorille sisältöjä, jotka tavoittavat ja kiinnostavat heitä ja ovat heille merkityksellisiä. Saamenkieliset lapset ja nuoret sisältyvät tähän strategiseen tavoitteeseen.
Yle huomauttaa, että toimenpideohjelmassa esitetty saamenkielisten sisältöjen huomattava lisääminen ei perustuisi Yle Saamen kustannusten olennaiseen kasvattamiseen vaan ensisijaisesti kansainvälisen yhteistyön ja tuotantotapojen kehittämiseen.
Yle näkee kansainvälisen yhteistyön monipuolisen kehittämisen tärkeänä, sillä näin yli rajojen yhteistyötä tekeville saamelaisväestölle voitaisiin tarjota laadukasta ja monipuolista saamenkielistä sisältöä myös muista Pohjoismaista ja jopa Venäjältä.

9. Näkemyksenne saamen kielen huoltoa, tallentamista ja tutkimusta koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 21) (max. 3 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

10. Näkemyksenne saamelaistaiteen ja -kulttuurin tuen sekä järjestöjen kielityön vahvistamista koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 22-23) (max. 4 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

11. Näkemyksenne työryhmän esittämistä muista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 24-30) (max. 8 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

12. Muuta lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta (max 4 000 merkkiä)

Ei vastauksia.